

KRONIKA

1968 m. gruodžio 19 d. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Istorijos ir filologijos fakulteto filologijos mokslų mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje VVU Lietuvių kalbos katedros vedėjas doc. Vytautas Mažiulis apgynė filologijos mokslų daktaro laipsnio disertaciją „Lietuvių ir indoeuropiečių kalbų santykiai“.

Oficialieji oponentai: prof. filol. m. dr. A. Savčenko, prof. filol. m. dr. A. Suprunas, prof. filol. m. dr. M. Židovič ir prof. filol. m. dr. V. Žuravliovas.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos sekretorius.

V. Mažiulio darbas yra skirtas lietuvių ir kitų ide., pirmiausia slavų, kalbų genetinių ryšių problemai. Ši problema sprendžiama deklinacinių formų istorijos aspektu.

Darbą sudaro trys dalys. Pirmojoje – baltų ir slavų kalbų istorinės fonetikos problemos, antrojoje – tų kalbų deklinacijos klausimai ir trečiojoje – baltų, slavų ir kitų ide. kalbų genetiniai santykiai.

Darbas vertingas ir tuo, kad vidinės rekonstrukcijos metodas derinamas su istoriniu lyginamuoju metodu.

*

1968 m. gruodžio 23 d. VVU Istorijos ir filologijos fakulteto filologijos mokslų mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedros vyr. dėstytojas Mykolas Čaikauskas apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Veiksmažodiniai

žodžių junginiai su prielinksniais *ant, be, iš, prie* dabartinėje lietuvių kalboje“.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. Z. Zinkevičius ir filol. m. kand. J. Aleksandravičius.

Disertaciją recenzavo Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedra.

Darbo pratarinėje ir įvade pateikiama prielinksnių tyrinėjimo istorija, aptariama disertacijos objektas, tyrinėjimo metodas ir darbo tikslai.

Pagrindinėse dalyse nagrinėjami veiksmažodiniai žodžių junginiai atskirai su kiekvienu prielinksniu *ant, be, iš, prie*.

*

1968 m. gruodžio 23 d. VVU Istorijos ir filologijos fakulteto filologijos mokslų mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje VVU Lietuvių kalbos katedros dėstytoja Evalda Jakaikienė apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Priesaginiai dartinės lietuvių kalbos veiksmažodžiai“.

Darbo vadovas – filol. m. dr. J. Kazlauskas.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. J. Palionis ir filol. m. kand. N. Sližienė.

Disertaciją recenzavo Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedra.

Pirmojoje darbo dalyje kritiškai apžvelgiami ankstesnieji lietuvių kalbos veiksmažodžių darybos tyrinėjimai, pateikiami autorės nusistatyti bendrieji priesaginių veiksmažodžių darybinės analizės principai.

Antroje dalyje nagrinėjama priesagi- nių lietuvių kalbos veiksmažodžių daryba pa- gal atskiras priesagas.

*

1969 m. sausio 16 d. VVU Istorijos ir filologijos fakulteto filologijos mokslų moks- linių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Šiau- lių K. Preikšo pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros katedros vyr. dėstytojas Česys Grenda apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Veiksmažo- džių junginiai su bendratimi dabartinėje lie- tuvių literatūrinėje kalboje“.

Darbo vadovas – doc. filol. m. kand. A. Laigonaitė.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. J. Kaz- lauskas ir filol. m. kand. A. Valeckienė.

Disertaciją recenzavo Vilniaus valstybi- nio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ka- tedra.

Pirmojoje disertacijos dalyje – įvade ap- tariami teoriniai junginių nagrinėjimo pagrinda- i.

Antroje dalyje nagrinėjamos bendros struktūrinės veiksmažodinių junginių su bend- ratimi ypatybės.

Trys paskutinės dalys apima veiksmažo- dinių junginių struktūrinius tipus. Junginiai klasifikuojami pagal pirmąjį dėmenį: 1) jun- giniai su beasmeniais veiksmažodžiais, 2) jun- giniai su asmeniniais subjektiniais ir 3) jun- giniai su asmeniniais objektiniais veiksmažo- džiais.

*

1969 m. sausio 16 d. VVU Istorijos ir fi- lologijos fakulteto filologijos mokslų moksli- nių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Šiau- lių K. Preikšo pedagoginio instituto Lietu- vių kalbos ir literatūros katedros vyr. dėstyto- jas Juozas-Vytautas Sirtautas apgynė filolo- gijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Veiksmažodinis tarinys dabartinėje lietuvių literatūrinėje kalboje“.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. Z. Zin- kevičius ir doc. filol. m. kand. B. Kalinauskas.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietu- vių kalbos ir literatūros instituto Dabartinės lietuvių kalbos sektorius.

Darbą sudaro pratarmė, įvadas, penki pagrindiniai skyriai, baigiamosios pastabos, šaltinių sutrumpinimai ir panaudotos litera- tūros sąrašas (406 pozicijos).

Dviejuose pagrindiniuose skyriuose nag- rinėjamas vientisinis tarinys. Trečiasis sky- rius skirtas sudėtiniam tariniui. Kituose sky- riuose nagrinėjamas kelianaris tarinys ir veiks- mažodinio tarinio derinimas.

*

1969 m. sausio 23 d. VVU Istorijos ir fi- lologijos fakulteto filologijos mokslų moksli- nių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Kauno Politechnikos instituto Vilniaus filialo Kalbų katedros vyr. dėstytojas Albertas Rosinas apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Lietuvių ir kitų baltų kalbų gi- mininiai įvardžiai“.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. J. Kaz- lauskas ir filol. m. kand. A. Valeckienė.

Disertaciją recenzavo Vilniaus valstybi- nio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedra.

Darbe tyrinėjama lietuvių, latvių ir prūsų gimininių įvardžių daryba ir etimologija, jų linksniavimo istorija, išryškinami naujaisi gi- mininių įvardžių fleksijos pakitimai dėl siste- mos bei fonetinių priešasčių atskirose lietu- vių bei latvių tarmėse.

*

1969 m. sausio 27 d. VVU Istorijos ir fi- lologijos fakulteto filologijos mokslų moksli- nių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Šiau- lių K. Preikšo pedagoginio instituto Lietuvių kal- bos katedros vyr. dėstytoja Audronė Jakulie- nė apgynė filologijos mokslų kandidato laips- nio disertaciją „Lietuvių ir kitų baltų kalbų sangražinių veiksmažodžių istorija“.

Darbo vadovas – filol. m. dr. J. Kaz- lauskas.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. Z. Zin- kevičius ir filol. m. kand. A. Sabaliauskas.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos sektorius.

Darbą sudaro aprašomoji dalis „Baltų kalbų sangražinių veiksmažodžių funkcijos ir formos“ ir istorinė „Baltų kalbų sangražinių veiksmažodžių kilmė“.

Baltų kalbų sangražiniai veiksmažodžiai daugiausia tyrinėjami trimis aspektais – nagrinėjamos jų funkcijos, priešdėlėtųjų ir nepriešdėlėtųjų sangražinių veiksmažodžių struktūra bei sangražos dalelytės formos.

Išvados apie sangražinių veiksmažodžių kilmę ir raidą daromos, remiantis sinchronine šių formų analize.

*

1969 m. birželio 3 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedros vyr. dėstytojas Kazimieras-Romualdas Župerka apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Šalutinių sakininių ir dalyvių, pusedalyvių bei padalyvių konstrukcijų sinonimika dabartinėje lietuvių kalboje“.

Darbo vadovas – doc. filol. m. kand. J. Pikėilingis.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. J. Palionis ir filol. m. kand. A. Šoblinskas.

Disertaciją recenzavo Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedra.

Darbe nagrinėjamas vienas ryškiausių sintaksinės sinonimikos atvejų – šalutinių sakininių sinonimika su dalyvių, pusedalyvių ir padalyvių konstrukcijomis. Darbe iškelti visi svarbiausieji nagrinėjamų konstrukcijų sinoniminiai tipai, pateikta jų semantinė-struktūrinė analizė, nurodyti jų vartosenos dabartinėje lietuvių kalboje polinkiai.

*

1969 m. lapkričio 4 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Terminologijos komisijos atsa-

kingasis redaktorius Kazimieras Gaivenis apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Sudėtiniai terminai dabartinėje lietuvių kalboje“.

Darbo vadovas – filol. m. kand. J. Krupas.

Oficialieji oponentai: filol. m. dr. J. Palionis ir filol. m. kand. St. Keinys.

Disertaciją recenzavo Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedra.

Pirmajame skyriuje disertantas apibrėžia „sudėtinio termino“ sąvoką, trumpai apžvelgia tą sąvoką žymintčius lietuviškus terminus, nagrinėja sudėtinųjų terminų santykį su nomenklatura, profesionalizmais, žargonizmais, frazeologizmais ir kt. leksikologinėmis kategorijomis.

Antrajame skyriuje sinchroniškai nagrinėjama sudėtinųjų terminų struktūra. Trečias skyrius skirtas sudėtinųjų terminų šalutinių dėmenų semantinių funkcijų analizei.

Ketvirtajame skyriuje svarstoma praktiškai labai aktuali sudėtinųjų terminų pateikimo ir aiškinimo terminų žodynuose problema.

*

1969 m. gruodžio 2 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje „Eltos“ vertėjas-redaktorius Vytautas Būda apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Pažyminio šalutinių sakininių sintaksinės funkcijos ir prijungimo ypatybės (šalutinis sakinys susijęs su keliais pažymimaisiais arba paaiškinamaisiais žodžiais)“.

Darbo vadovas – doc. filol. m. kand. J. Balkevičius.

Oficialieji oponentai filol. m. dr. J. Palionis ir filol. m. kand. A. Pirockinas.

Disertaciją sudaro trumpa pratarmė, įvadas ir du dideli skyriai: „Pažyminio šalutiniai sakiniai, susiję su sudėtinio pamato vienarūšiais daiktavardiniais dėmenimis ir adjektyviniais dėmenimis“ ir „Pažyminio šalutiniai sakiniai, susiję su nevienarūšiais sudėtinio pamato daiktavardiniais dėmenimis“.

*

1970 m. vasario 17 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedros vyr. dėstytoja Žaneta-Ona Urbanavičiūtė apgynė filologijos mokslų kandidato laipsnio disertaciją „Kietųjų ir minkštųjų priebalsių opozicija ir jos raida lietuvių kalbos aukštaičių tarmėse“.

Darbo vadovas – prof. filol. m. dr. Z. Zinkevičius.

Oficialieji oponentai: prof. filol. m. dr. J. Kazlauskas ir filol. m. kand. A. Vidugiris.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos sektorius.

Darbą sudaro dvi pagrindinės dalys: 1) Priebalsiai *l, r, s, z* prieš *ė, en* lietuvių kalbos tarmėse ir 2) Priebalsių kietinimas lietuvių kalbos tarmėse. Vertingi prie darbo pridėti 26 žemėlapiai.

1970 m. kovo 12–13 d. vyko dvidešimt antroji VVU studentų mokslinė konferencija, skirta V. I. Lenino 100-sioms gimimo metinėms.

Lietuvių kalbos sekcijoje (mokslinis vadovas prof. filol. m. dr. Z. Zinkevičius, sekcijos pirmininkė Z. Braubertaitė) buvo perskaityta 14 pranešimų.

Pranešimų tezės išspausdintos¹.

Pirmoji vieta paskirta V k. stud. L. Poženčiūtei už darbą „Lauksargiškių tarmės prosodija ir vokalizmas“ (moksl. vad. filol. m. kand. A. Girdenis).

Antroji vieta – IV k. stud. V. Rimšai už darbą „Rytprūsių Lietuvos literatūrinės kalbos elementai dabartinėje lietuvių literatūrinėje kalboje“ (moksl. vad. prof. dr. Z. Zinkevičius) ir V k. stud. D. Tarvydaitei už darbą „Emociniai žodžio atspalviai“ (moksl. vad. doc. filol. m. kand. J. Pikčilingis).

¹ Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto XXII studentų mokslinės konferencijos pranešimų tezės. Filologija ir istorija, Vilnius, 1970 (rotoprintu).

Trečioji vieta – IV k. stud. J. Bukančiui už darbą „Klausiamojų ir konstatuojamųjų sakinio intonacija“ (moksl. vad. filol. m. kand. A. Girdenis), IV k. stud. B. Daračiūtei už darbą „Kalbininkas Andrius Ašmantas“ (moksl. vad. filol. m. kand. A. Pupkis) ir IV k. stud. R. Liubertaitėi už darbą „Kai kurios priebalsio *n* artikuliacinės charakteristikos“ (moksl. vad. filol. m. kand. A. Pupkis).

*

1970 m. gegužės 21 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos katedros e. prof. p. doc. Vladas Grinaveckis apgynė filologijos mokslų daktaro laipsnio disertaciją „Žemaičių fonetikos istorija“.

Oficialieji oponentai: prof. filol. m. dr. J. Palionis, filol. m. dr. M. Rudzytė ir prof. filol. m. dr. Z. Zinkevičius.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos sektorius.

Darbą sudaro keturi skyriai. Įvade aiškiami bendrieji transkripcijos bei transpozicijos dalykai, charakterizuojamos svarbiausios žemaičių tarmių ypatybės.

Antrajame skyriuje „Kirtis ir priegaidė“ analizuojama žemaičių tarmių prozodinė sistema ir jos raida.

Kiti skyriai skirti tarmės vokalizmui ir konsonantizmui.

1970 m. birželio 15 d. VVU Filologijos fakulteto mokslinių laipsnių teikimo tarybos posėdyje VVU Vakarinio fakulteto Kaune Lietuvių kalbos katedros vyr. dėstytojas Vladas Algirdas Žulys apgynė filologijos mokslų daktaro laipsnio disertaciją „Jono Rėzos raštų leksika“.

Darbo vadovas – prof. filol. m. dr. J. Palionis.

Oficialieji oponentai: prof. filol. m. dr. Z. Zinkevičius, filol. m. kand. A. Sabaliauskas, filol. m. dr. M. Rudzytė ir prof. filol. m. dr. J. Lebedys.

Disertaciją recenzavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Lietuvių kalbos žodynų sektorius.

Disertacijos įvade autorius kruopščiai ištyrė XVII a. pr. lietuvių rašto paminklo – Jono Rėzos psalmino („Psalteras Dovydo“, 1625) pasirodymo aplinkybes, palygino tekstą su prototipiniu J. Bretkūno tekstu, išnagrinėjo psalmino rašybą bei fonetikos ypatybes.

V. Žulys išrinko visą psalmino leksiką ir, remdamasis naujausia leksikografinė teorija, sudarė aiškinamąjį, dažnumo ir atvirktinį žodynus.

*

1970 m. birželio 16–18 d. vyko antroji sąjunginė baltistikos konferencija. Konferencijoje dalyvavo lingvistai iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, Rostovo, Donecko, Rygos, JAV, VDR, VFR².

Konferencijoje pranešimus skaitė šie VVU profesoriai ir docentai: Z. Zinkevičius „Dėl lietuvių tautosilabinių *an* tipo junginių pirmojo dėmsens siaurėjimo“, J. Kazlauskas „Baltų kalbų pakitimų santykinės chronologijos nustatymo galimybės ir ribos“, V. Mažiulis „Dėl baltų veiksmožodžio fleksijos istorijos“, A. Girdenis „Lietuvių kalbos priesagų kirčiavimo raida“, J. Palionis „Dėl vienos lietuvių kalbos infinityvinės konstrukcijos“, A. Piročkinas „Dėl kilmininko ir galininko su bendratimi vartojimo tikslo aplinkybei reikšti“.

E. Eidukaitienė

*

1969 m. sausio 6–7 d. Vilniaus valstybiniame pedagoginiame institute vyko metodinė konferencija „Katedrų ryšiai su vidurinėmis bendrojo lavinimo mokyklomis, vykdančiomis studentų pedagoginę praktiką“. Prane-

² Plačiau apie konferenciją žr. „Baltistika VII (1), 1971.

šimą apie studentų pamokų kokybę, pasirengimą joms dalykiniu ir metodiniu požiūriu skaitė Lietuvių kalbos katedros doc. L. Kadžytė.

1969 m. kovo 25 d. Raseiniuose įvyko zoninė tarties konferencija. Konferencijoje dalyvavo Raseinių ir kitų Žemaitijos rajonų lietuvių kalbos mokytojai. Pranešimus skaitė: Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto doc. V. Drotvinas – „Literatūrinė kalba ir mokykla“, e. prof. p. V. Grinaveckis – „Pietų Žemaičių raseiniškių fonetinės ir akcentologinės ypatybės ir jų panaudojimas literatūrinei kalbai mokyti“, vyr. dėst. K. Kuzavinis – „Priegaidės ir jų svarba“, e. doc. p. A. Pakerys – „Kirčiuotės ir praktinės taisyklės“.

1969 m. balandžio 17–19 d. įvyko Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto XXIV studentų mokslinė konferencija. Lietuvių kalbos mokslui buvo skirti 5 studentų darbai. IV kurso studentei Kosteii Galdikaitei už darbą „Lietuvių kalbos žodžių junginių su priklausomaisiais nariais įvairių reikšmių įgamininkais kai kurios transformos“ (vadovas doc. B. Kalinauskas) LTSR aukštųjų mokyklų studentų mokslo darbų apžiūroje paskirta trečioji vieta.

1969 m. spalio 15–17 d. įvyko Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto dėstytojų mokslinė konferencija V. Lenino 100-osioms gimimo metinėms pažymėti.

Lietuvių kalbos sekcijos (vadovas doc. B. Kalinauskas) išklaušė šiuos pranešimus: „Apie perceptyvinių balsių panašumą“ (e. doc. p. A. Pakerys), „Esamas laikas pietvakarių džiukų tarmėje“ (doc. E. Mikalauskaitė), „J. Juška – A. Šleicherio „Lietuvių kalbos gramatikos „recenzentas“ (doc. V. Drotvinas), „Etnonimai ir asmenvardžiai“ (vyr. dėst. K. Kuzavinis). Doc. B. Kalinauskas skaitė pranešimą „Kai kurie lietuvių liaudies šnekamosios

kalbos frazeologijos santykiai su latvių, rusų, lenkų, vokiečių, prancūzų ir kt. ide. kalbų, frazeologija“.

1969 m. lapkričio 28 d. Bauskėje (Latvijos TSR) įvykusioje antroponimikos konferencijoje e. prof. p. V. Grinaveckis skaitė pranešimą „Apie Žemaičių vardus“.

1969 m. vyr. dėst. Ž. Urbanavičiūtė parengė latvių kalbos programą ir metodinius nurodymus neakivaizdinio skyriaus studentams. Programa išspausdinta.

1969 m. gruodžio mėn. VVPI SMD Lietuvių kalbos būrelis paminėjo žymaus lietuvių kalbininko K. Būgos gimimo 90-ąsias metines. Pranešimą skaitė VVPI doc. V. Drotvinas ir VVU prof. dr. Z. Zinkevičius.

1970 m. kovo 30 d. Vilniaus valstybiniam pedagoginiame institute įvyko mokslinė metodinė konferencija lietuvių kalbos mokymo klausimais. Konferencijoje dalyvavo Vilniaus miesto ir rajono bei kai kurių kitų respublikos vietų mokytojai, Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto dėstytojai ir Respublikinio mokytojų tobulinimosi instituto darbuotojai. Konferencija išklausė šiuos pranešimus: „Vilniaus mokinių tartis“ (skaitė e. doc. p. A. Pakerys), „Kai kurios rašybos klaidų priežastys ir taisymo specifika V klasėje“ (doc. L. Kadžytė), „Žodžių valdymo mokymo vaidmuo formuojant daiktavardžių galūnių rašybos įgūdžius“ (VVPI aspirantas L. Gedvilas), „Techninės priemonės darbo su mokinių individualizavimui ir diferencijavimui“ (RMTI Lietuvių kalbos ir literatūros kabineto vedėjas K. Margevičius), „Praktinio kirčiavimo mokymo klausimai“ (vyr. dėst. K. Kuzavinis), „Apie lietuvių kalbos būrelio organizavimą“ (VVU doc. P. Gailiūnas).

1970 m. balandžio 16–17 d. vyko XXV studentų mokslinė konferencija, skirta V. Lenino 100-osioms gimimo metinėms. Lietuvių

kalbos sekcija (vadovas e. prof. p. V. Grinaveckis) išklausė keturis pranešimus. III kurso studentė A. Kubiliūtė skaitė pranešimą „V. Leninas apie marksistinio kalbos mokslo pagrindus“ (vadovas doc. V. Drotvinas), III kurso stud. L. Kriščiūnaitė – „V. Lenino kova su rusų kalbos stiliaus klaidomis ir kai kurios analogiškos lietuvių kalbos publicistinio stiliaus klaidos“ (vadovas doc. B. Kalinauskas), IV kurso stud. G. Aleksaitė – „Gervėčių tarmės morfologija“ (vadovas e. prof. p. V. Grinaveckis), IV kurso stud. A. Aleknavičiūtė – „Dvigubi priebalsiai (Vilniaus m. mokinių tarties tyrimas)“ (vadovas e. doc. p. A. Pakerys).

*

1970 m. išleista V. Drotvino ir V. Grinaveckio knyga „Kalbininkas Kazimieras Jaunius“. Doc. V. Drotvinas plačiai apžvelgia K. Jauniaus gyvenimą ir mokslinę veiklą. E. prof. p. V. Grinaveckis apibūdina ir pateikia, išvertęs į lietuvių kalbą, K. Jauniaus dialektologinius darbus.

*

1970 m. vyr. dėst. K. Kuzavinis (kartu su B. Savukynu) parengė „Lietuvių vardų etimologinį kirčiavimo žodyną“ (spausdinamas LTSR Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Lietuvių kalbos sekcijos leidinyje „Vardai ir žodžiai“).

*

1970 m. Kaune, Oratorinio meno fakultete, ciklą paskaitų „Lietuvių kalbos tarties ir praktinio kirčiavimo klausimai“ skaitė vyr. dėst. K. Kuzavinis ir e. doc. p. A. Pakerys.

1970 m. vasarą vyr. dėst. K. Kuzavinis, kaip Respublikinio mokytojų tobulinimosi instituto neetatinis lektorius, skaitė paskaitas lietuvių kalbos kirčiavimo klausimais Liaudies Lenkijos lietuvių kalbos mokytojams.

*

1970 m. liepos 6–26 d. vyko VVPI Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto studentų mokslinės tiriamosios ekspedijos.

Ekspedicijai į Kelmės rajoną vadovavo e. prof. p. V. Grinaveckis. Joje dalyvavo 9 Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto studentai. Tirta trijų punktų (Vaiguvo, Junkilų – 7 km. į pietus nuo Užvenčio – ir Užvenčio) tarmė. Patikslinta visuotinio ir sąlyginio kirčio atitraukimo riba, pririnkta daug naujos medžiagos kirčio atitraukimo dėsningumams nustatyti ir svarbios kirčio atitraukimo kilmėi ir raidai tyrinėti; gana smulkiai ištyrinėta minėtų punktų tarmės vokalizmas, priegaidės, kurie-ne-kurie konsonantizmo dėsningumai, tyrinėta tarmės morfologija, sintaksė ir leksika, užrašyta ir tarminių tekstų.

Ekspedicijai į Jurbarko rajoną vadovavo vyr. dėst. Ž. Urbanavičiūtė. Ekspedicijoje dalyvavo 8 studentai. Jie Jurbarko rajone rinko vietovardžius ir žodžius „Lietuvių kalbos žodynui“.

*

1970 m. išleistas VVPI Eksperimentinės fonetikos ir kalbos psichologijos kollokviumo medžiagos IV sąs., pavadintas „Kalbos garsai ir intonacija“. Jame yra 14 Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto ir kitų aukštųjų mokyklų mokslo darbuotojų straipsnių.

A. Sriubienė

* * *

1970 m. gegužės 29–30 d. Šiaulių K. Preikšo pedagoginiame institute vyko tarprespublikinė konferencija baltų ir slavų antroponimikos klausimais. Be šiauliškių pedagoginio instituto dėstytojų, konferencijoje dalyvavo keletas Latvijos, Estijos, Ukrainos, Rusijos kalbininkų. Perskaityta 11 pranešimų: filol. m. kand. Č. Grendos (Šiauliai) „Latviškų pavardžių transkribavimo į lietuvių kalbą klausimai“, filol. m. kand. J. Jurkėno (Šiauliai)

„Bandymas sudaryti izosemantines eiles ide. antroponimijos pagrindu“, TSRS mokslų akademijos Rusų kalbos instituto jaunesniosios mokslinės bendradarbės, filol. m. kand. L. Kalakuckajos (Maskva) „Ar paklūsta pavardės ortografijos dėsniams?“, mokytojos M. Lazdinios (Valmiera) „Apie Valmieros asmenvardžius“, Estijos TSR mokslų akademijos Gimtosios kalbos draugijos tikrojo nario E. Rajandi (Talinas) „Apie lietuviškus vardus, sutinkamus Estijoje“, Latvijos TSR Kultūros paminklų apsaugos draugijos Bauskės skyriaus pirmininko pavaduotojo R. Saulajo (Bauskė) „Apie asmenvardžių mišimo atvejus“, filol. m. kand. V. Sirtauto (Šiauliai) „Dėl Sirvydo pavardės“, TSRS mokslų akademijos Kalbotyros instituto jaunesniosios mokslinės bendradarbės, filol. m. kand. V. Staltmanės (Maskva) „Deminutyvinės latviškų asmenvardžių formos“, Ukrainos TSR mokslų akademijos Kalbotyros instituto jaunesniosios mokslinės bendradarbės, filol. m. kand. I. Železniak (Kijevas) – apie kai kurių sutrumpėjusių slaviškų antroponimų arealus. Taip pat buvo perskaityti pranešimai į konferenciją negalėjusių atvykti latvių kalbininkų D. Zemzarės („Kai kurių latviškų vardų kilmė“) ir I. Ėdelmanės („Apie kai kuriuos antroponimiškos kilmės augalų pavadinimus“).

Diskusijose kalbėjo J. Jurkėnas, L. Kalakuckaja, E. Rajandi, R. Saulajis, V. Sirtautas, V. Staltmanė, I. Železniak. Svečiai papasakojo apie antroponimikos darbus, atliekamus jų mokslo įstaigose, apie ateities planus.

Konferencijos medžiaga išleista atskiru rinkiniu.

Tai pirmoji tokios tematikos tarprespublikinė konferencija Lietuvoje. Panašią konferenciją mūsų respublikoje numatyta surengti 1972 metais.

K. Župerka